

Nr 26

Civilutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i byggnadslagen (1947:385), m. m., jämte motioner.

Propositionen

Kungl. Maj:t har i propositionen 1971:118 under återopande av utdrag av statsrådsprotokollet för den 23 april och den 27 maj 1971 samt av lagrådets protokoll för den 14 maj 1971

1. föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade och i *bilaga* till detta betänkande redovisade förslag till

- a. lag om ändring i byggnadslagen (1947:385),
- b. lag om ändring i naturvårdslagen (1964:822),

2. inhämtat riksdagens yttrande över vid propositionen fogade och i *bilaga* till detta betänkande redovisat förslag till kungörelse om ändring i byggnadsstadgan (1959:612).

I propositionen föreslås följande åtgärder för att minska olägenheterna med en oreglerad glesbebyggelse.

1. Tätbebyggelsedefinitionen i byggnadslagen justeras så, att den får en mer framåtsyftande verkan. Förslaget i denna del bygger på ett förslag av fritidsutredningen.

2. För att ge den nya tätbebyggelsedefinitionen genomslagskraft dras riktlinjer upp för en vidgad tillämpning av den Kungl. Maj:t enligt 87 § BL tillkommande befogenheten att meddela föreskrifter till förekommande av tätbebyggelse.

3. Byggnadslovsplikten utvidgas till att omfatta hela landet.

4. Länsstyrelsen ges möjlighet att meddela provisoriskt strandskydds-förordnande, när fråga om strandskydd för visst område uppkommit men innan fullständig utredning hunnit göras. Sådant förordnande får gälla högst tre år men skall kunna förlängas ytterligare högst tre år om särskilda skäl föreligger. Det skall inte medföra rätt till ersättning.

5. Vissa smärre justeringar görs i byggnadsstadgan för att möjliggöra ytterligare reglering av bl. a. sådan bebyggelse som inte behöver föregås av planläggning. Vidare införs skyldighet för byggnadsnämnd att lämna underrättelse till annan myndighet i ärende om byggnadslov.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionerna 1971:

1496 av herrar Antby (fp) och Rimås (fp) vari hemställdes att riksdagen i sitt yttrande över förslaget till ändring av byggnadsstadgan måtte föreslå, att det föreslagna 4 mom. i 55 § utgår samt

att vikten av att erforderligt samråd mellan byggnadsnämnd och fastighetsbildningsmyndighet äger rum vid tillämpning av 39 § beaktas,

1497 av herr Bohman m. fl. (m) vari hemställdes att riksdagen måtte

1. avslå de i propositionen föreslagna ändringarna av 6 och 87 §§ byggnadslagen,

2. avslå de i byggnadsstadgan föreslagna ändringarna om en utvidgning av byggnadslovsprövning att omfatta hela landet,

3. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag om meddelande av provisoriskt strandskyddsförordnande vidta sådan ändring i den föreslagna lagstiftningen att rätt till ersättning stadgas för ifrågavarande ingrepp,

4. uppdra åt vederbörande utskott att utarbeta de författningsändringar som föranleds av framförda yrkanden,

1498 av fru Hambraeus (c) vari hemställdes att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 118 måtte uttala att kommunerna skall ha rätt att lämna dispens från tätbebyggelseförbudet, så ofta bebyggelse inte skapar olägenhet,

1499 av herr Mattsson i Skee m. fl. (c) vari hemställdes att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 118 beslutar

att BL § 87 i avvaktan på bygglagutredningens förslag behålles i sin nuvarande utformning,

att avslå Kungl. Maj:ts förslag till tillägg i BS § 55, mom. 4,

1500 av herr Winberg m. fl. (m) vari hemställdes att riksdagen måtte besluta att i proposition nr 118 upptagna författningsändringar skall träda i kraft den 1 januari 1972.

Vissa med byggnadslagstiftningen sammanhängande frågor behandlas även i utskottets utlåtande nr 1971:27.

Utskottets yttrande

Planläggningsbehovet

Departementschefen konstaterar i propositionen att den ökade konkurrensen om mark och angelägenheten att trygga en god miljö talar för att krav på planläggning i någon form i fortsättningen bör ställas upp oavsett om fråga är om tät- eller glesbebyggelse. I sammanhanget erinras också om att bygglagutredningen prövar frågan om att införa ett sådant generellt planläggningskrav sedan i direktiven uttalats att övervägande skäl talar för att i princip all bebyggelse bör föregås av planläggning.

Förslagen i propositionen innebär begränsade reformer inom ramen för nuvarande lagstiftning. De syftar till att komma till rätta med de olägenheter som följer av sådan glesbebyggelse som hindrar långsiktig planering för ändamålsenlig markanvändning m. m.

I motionen 1971:1497 har bl. a. kritik riktats mot en delreglering av frågan om ett generellt planläggningskrav. Utskottet anser det angeläget att nu genom reformer inom ramen för gällande lagstiftning tillgodose de mest påträngande behoven. Utskottet ser heller ingen nackdel vara förenad med en sådan delreglering under förutsättning att reformen i allt väsentligt bygger på riktlinjer som kan antas komma att gälla för den nya bygglagstiftningen. Om så är fallet bör riksdagen redan nu pröva möjligheten av ett principiellt ställningstagande i enlighet med bl. a. de direktiv som lämnats bygglagutredningen och bedöma de i propositionen framlagda förslagen i anslutning därtill.

Utskottet finner därför anledning att närmare behandla det principiella synsätt som redan de föreslagna begränsade reformerna bör grundas på.

1947 års byggnadslag utgår från den i samband med dess tillkomst fastlagda principen (prop. 1947:131, s. 75) att det allmänna skall ha befogenhet att bestämma både var och när tätbebyggelse får uppkomma. Behovet att reglera markens användning för annan bebyggelse än tätbebyggelse ansågs vara mindre. Det gavs dock i byggnadslagen regler avsedda att hindra bebyggelse som ansågs olämplig med hänsyn till naturvårdskrav eller ur kulturhistorisk eller konstnärlig synpunkt. Utomplansbestämmelser ansågs kunna hindra olämplig bebyggelse i övrigt och ge ett tillräckligt instrument för att leda byggandet på den egentliga landsbygden. Vidare infördes på den allmänna principens grund ett generellt tätbebyggelseförbud för icke detaljplanelagda områden.

Byggnadslagen öppnade möjlighet att förordna om temporärt förbud mot tätbebyggelse av mark även om denna i och för sig var lämpad därför. Bestående hinder ansågs i stort sett endast komma att föreligga i fråga om mark som inte var lämpad för sådan bebyggelse.

I fråga om ersättning till den som hindrades att exploatera sin mark för tätbebyggelse uttalades att ersättning inte skulle utgå annat än övergångsvis. Denna ståndpunkt grundades särskilt på att tätbebyggelsevärdet i allmänhet kom av samhällets utveckling. Om ett bestående hinder ansågs föreligga innebar detta att marken inte var lämpad för tätbebyggelse och därför inte heller kunde anses ha något särskilt byggnadsvärde. Den intagna ståndpunkten i ersättningsfrågan konstaterades stämma överens med principen att markägarens rätt inte omfattar generell befogenhet att använda marken för tätbebyggelse.

Begränsningen av markägarens rätt ansågs böra iakttas även vid tillämpning av annan lagstiftning. Då t. ex. vid expropriation mark skulle ersättas efter dess värde för byggnadsändamål skulle marken värderas

med beaktande av alla de inskränkningar som finns intagna i byggnadslagstiftningen.

Då i byggnadslagen getts olika bestämmelser för tätbebyggelse och glesbebyggelse har utgångspunkten varit att det allmännas intressen gjort sig gällande främst i fråga om tätbebyggelse. Tätbebyggelsedefinitionen utgår från ett funktionellt betraktelsesätt där även det framtida behovet av gemensamma anordningar är det centrala. Den utveckling av bedömningarna som skett i praxis ger vid handen att samhällsutvecklingen i sig för in nya krav på gemensamma anordningar och att tätbebyggelsebegreppets innebörd inte kan anses för alltid givet. Avgörandena har avsetts ske efter prövning från fall till fall med hänsyn till vad samhällsnyttan ansetts kräva. Vidare kan befogenheten att utnyttja mark för även glesbebyggelse påverkas genom t. ex. utomplansbestämmelser. Den nuvarande byggnadslagen kan med hänsyn till det anförda inte anses innefatta någon allmän princip att viss bebyggelse alltid skall kunna ske utan samhällelig prövning.

De förslag som förelagts riksdagen i prop. 1971:118 utgår från ett av remissmyndigheterna i allt väsentligt vitsordat behov av att förbättra möjligheterna att lösa konflikter mellan en oreglerad glesbebyggelse, främst i form av fritidshus, samt de konkreta naturvårds- och rekreationsintressen som samhället har att bevaka. Förslagen är ytterligare ett exempel på hur nya samhällsintressen gör sig gällande i avvägningarna.

Enligt vad som förutskickats får 1972 års riksdag ta ställning till frågor om en fysisk riksplanering. En sådan planering avser att ur riksintressenas synvinkel kartlägga anspråkskonflikter i fråga om markanvändningen i vid bemärkelse i syfte att få till stånd en bättre hushållning med landets samlade marktillgångar. Även om statsmakterna ännu inte tagit ställning till principerna för en fysisk riksplanering och även om en sådan i stor utsträckning endast får vägledande betydelse är det dock uppenbart att planeringens rikscharakter kommer att i vissa fall framkalla behov av nya och bättre medel för att påverka markanvändningen. Riksplaneringen torde också ge önskvärda möjligheter att på ett tidigare stadium än hittills förutse konkurrerande anspråk – sålunda anspråk inom även inte detaljplanlagda områden. Behovet av en ändamålsenligt hushållning med markresurserna blir mot bakgrunden av landets samlade intressen vidare än det behov som avses tillgodosett genom propositionsförslaget.

Enligt utskottets mening kan detta ökade behov tillgodoses endast om det i enlighet med 1947 års principer för tätbebyggelse slås fast att utnyttjande av mark för även glesbebyggelse förutsätter planmässiga överväganden från samhällets sida och att det sålunda tillkommer samhället att avgöra var och när även glesbebyggelse får ske. Riksdagen bör redan nu slå fast en sådan princip och uttala sig för att den bör ligga till grund för den lagstiftning som bör prövas i samband med att

riksdagen tar ställning till principerna för en fysisk riksplanering.

En sålunda förordad princip innebär inte att glesbebyggelse som sådan skulle motverkas. Glesbebyggelse är och kommer att vara den enda lämpliga byggandeformen i stora delar av landet. Inte heller behöver principen medföra krav på en betungande prövning. Genom principen att markäganderätt inte innefattar någon generell befogenhet att använda marken ens för glesbebyggelse ges däremot möjlighet till en bedömning – i allmänhet mot bakgrund av översiktliga markhushållningsprogram uppgjorda av kommunerna eller av naturvårdsmyndigheterna – av i vad mån glesbebyggelse bör få komma till stånd.

Av den förordade allmänna principen följer att, om inom ett visst område glesbebyggelse enligt det allmännas bedömande inte kan medges, ersättning i fortsättningen inte skall utgå på grund härav. Denna konsekvens i ersättningshänseende omfattar givetvis inte värden som mark kan ha för annat ändamål än bebyggelse.

På motsvarande sätt som vid 1947 års bedömningar torde få konstateras att exploateringsrätt för glesbebyggelse hittills uppfattats som i princip fri och inskränkt endast av temporära förbud. Det skulle därför kunna anses som obilligt om markägare som hitintills på ett påtagligt sätt vidtagit åtgärder för att få till stånd en glesbebyggelse inte under en övergångstid skulle kunna ställa anspråk på ersättning. Övergångsregler i angivet syfte blir därför behövliga. Dessa bör utformas så att de inte medger spekulation eller missbruk.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen som sin mening ge Kungl. Maj:t till känna.

Förslagen i propositionen

De i propositionen framlagda förslagen står enligt utskottets mening i full överensstämmelse med såväl av statsmakterna år 1947 antagna principer för bygglagstiftningen som de riktlinjer vilka, enligt vad ovan föreslagits, bör gälla för den framtida lagstiftningen. Utskottet ansluter sig därför till den av departementschefen anförda meningen att en delreform är angelägen och nu bör komma till stånd. Förslagets enskildheter behandlas i det följande.

I propositionen föreslås att *tätbebyggelsebegreppet* får en ändrad definition genom ny lydelse av 6 § första stycket BL. Ändringen innebär att det i lagrummet uttryckligen slås fast att, vid bedömandet av om avsedd samlad bebyggelse nödvändiggör särskilda gemensamma anordningar och därmed skall anses vara tätbebyggelse i byggnadslagens mening, hänsyn skall tas även till under överblickbar tid väntade behov av gemensamma anordningar som svarar mot också ökade standardkrav. Ändringen innebär vidare att hänsyn skall tas inte blott till aktuell bebyggelse utan även till bebyggelse som, utan särskild tidsbegränsning,

någorlunda säkert kan förutses. Departementschefen stryker under att till gemensamma anordningar inte skall hänföras bara anordningar i direkt anslutning till bebyggelsen utan även andra följdinvesteringar.

Föreslagen ändring av 6 § BL har föranlett förslag i propositionen om en motsvarande ändring av 107 § 1 st. BL. Denna ändring innebär att byggnadsplan kan upprättas för kommande tätbebyggelse utan att den behöver förväntas inom nära förestående tid.

I sammanhanget anmäls att motsvarande ändring bör ske också av 3 kap. 3 § och 5 kap. 3 § fastighetsbildningslagen (FBL). Sådana förslag har den 1 oktober 1971 remitterats till lagrådet.

Förslaget grundas i huvudsak på att praxis vid tillämpningen av tätbebyggelsebegreppet är mycket växlande och att en för snäv tolkning är ägnad att motverka en önskvärd planmässighet vid utnyttjandet av viktiga delar av landets markresurser.

Mot förslaget till ändring av 6 § BL vänder sig motionen 1971:1497. Det anförs däri att den nya definitionen, föreslagen efter bristfällig beredning och utan remissförfarande, skulle skapa väsentlig rättsosäkerhet och att några motiv att föregripa bygglagutredningens arbete inte anses föreligga.

Begreppen tätbebyggelse och glesbebyggelse i BL avser att vara sammanfattande uttryck för markanvändning som påkallar gemensamma anläggningar respektive inte medför direkta sådana behov. Tätbebyggelsedefinitionen har sålunda knutits an till aktiviteter från det allmännas sida eller från enskilda i samverkan.

För att mark skall få användas till tätbebyggelse förutsätts att den vid planläggning prövats från allmän synpunkt lämpad för ändamålet. Även om marken är lämplig för tätbebyggelse kan det emellertid vara nödvändigt att i vart fall tills vidare inte tillåta bebyggelse där för att därmed fullfölja bebyggelsen på ett redan planlagt område och därmed vinna bl. a. ekonomiska fördelar. I sådant fall vägras detaljplanläggning.

I lämplighetsprövningen ingår enligt motiven till BL inte bara bedömningen av marken som sådan — med beaktande även av naturvårdsintressen — utan även ekonomiska synpunkter som t. ex. kostnader för vägar, vatten, avlopp, ibland förenade med sociala aspekter såsom tillgång till fritidsanordningar, inköpsmöjligheter och andra för ett fullständigt samhällsliv önskvärda inrättningar.

Den i prop. 1971:118 föreslagna ändringen av 6 § BL innehåller enligt utskottets mening inga principiellt nya inslag. Utvecklingen av standard- och miljökraven får naturligt uttryck i nya typer av gemensamma anläggningar. Också framtida möjliga krav måste beaktas. Det har redan år 1947 förutsatts att denna utveckling skulle följas med särskild uppmärksamhet. Den föreslagna ändringen i 6 § BL innebär sålunda endast en uppföljning av redan antagna riktlinjer och en markering därav

för att skapa en mer enhetlig tillämpning. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och avstyrker motionen 1971:1497 i denna del.

Utskottet vill mot bakgrund av det anförda därutöver särskilt stryka under att motsvarande framåtsyftande bedömning gäller även lämplighetsprövningen enligt 5 § 2 st. BL. Vad utskottet sålunda uttalat bör riksdagen som sin mening ge Kungl. Maj:t till känna.

Utskottet har ingen erinran mot föreslagen ändring av 107 § 1 st. BL.

Förslag om ändring av 3 kap. 3 § och 5 kap. 3 § FBL kommer att behandlas i ett utskottets senare betänkande.

I anslutning till motiven för en ändring av 6 § BL uttalar departementschefen att det ligger i sakens natur att bestämmelser – i 56 och 67 §§ BL – om *dispens från tätbebyggelseförbudet* skall tillämpas restriktivt. Dispens bör vara en ren undantagsföreteelse.

En motsatt uppfattning hävdas i motionen 1971:1498 vari riksdagen föreslås uttala att kommunerna skall ha rätt att lämna dispens från tätbebyggelseförbudet så ofta bebyggelse inte skapar olägenhet. Motionären betonar i sammanhanget de olika behoven att reglera bebyggelsen i skilda delar av landet.

Tätbebyggelse förutsätter att den är tillåten enligt fastställd detaljplan eller att dispens lämnas enligt 56 § BS i vissa angivna situationer eller enligt 67 § BS om särskilda skäl föreligger.

En restriktiv tillämpning av dispensbefogenheter enligt 67 § BS medför att frågan om upprättande av detaljplan aktualiseras tidigare och samverkar sålunda med syftet bakom reformen. Redan detta talar sålunda till förmån för den av departementschefen anförda meningen. Hemställan i motionen utgår från att plankravet skulle resa hinder mot glesbebyggelse "även när ingen skadas eller hindras av det". Om så skulle vara fallet även vid en framåtsiktande bedömning utgör byggnadsföretaget fortfarande glesbebyggelse och kräver sålunda ingen dispens från det allmänna plankravet. Med hänvisning till det anförda och då utskottet inte heller generellt kan utgå från motionärens uppfattning om kommunernas planeringsvilja avstyrks motionen. Utskottet ansluter sig därmed till vad departementschefen anført i dispensfrågan.

Kungl. Maj:t kan enligt 87 § BL meddela *föreskrifter till förekommande av tätbebyggelse* inom område som inte ingår i stadsplan eller byggnadsplan. Befogenheten kan utövas i första hand genom sådana generella föreskrifter som tagits in i 56 § BL. Därin stadgas att inom inte detaljplanerat område byggnadslov inte får medges för nybyggnad som skulle innefatta tätbebyggelse. I andra hand torde bemyndigandet, enligt vad departementschefen anför, omfatta möjlighet att också meddela särskilda bestämmelser för att ytterligare säkerställa att tätbebyggelse inte uppkommer inom visst område, t. ex. att nybyggnad inte får ske utan tillstånd. 87 § BL kan emellertid inte ge befogenhet att hindra

glesbebyggelse. Kungl. Maj:t föreslår i propositionen att paragrafen får ett förtydligande tillägg så att med stöd därav kan utfärdas byggnadsförbud, från vilket dispenser kan meddelas av länsstyrelse eller byggnadsnämnd, och därmed hindra att byggnadsföretag som innefattar tätbebyggelse vid byggnadslovprövning bedöms som glesbebyggelse. Eftersom avsikten endast är att mer effektivt hindra olämplig tätbebyggelse går markägaren inte genom ett sådant förbud miste om någon nu gällande byggnadsrätt.

I motionen 1971:1497 hemställs att riksdagen avslår även denna lagändring. Denna inställning grundas på att de föreslagna ändringarna skulle begränsa den kommunala självstyrelsen, byråkratisera förfarandet och orsaka olägenheter för såväl markägaren som myndigheter. Motsvarande yrkande förs fram även i motionen 1971:1499, grundat på att ändringen är vagt motiverad och inte synes svara mot något aktuellt behov. Vidare anses det finnas risk för att den föreslagna lydelsen kan komma att utnyttjas för att åstadkomma ett generellt glesbebyggelseförbud.

Med hänsyn till att ändamålet med ett byggnadsförbud även enligt lagtextens föreslagna lydelse är knutet till avsikten att förekomma tätbebyggelse är farhågorna om ett därpå grundat glesbebyggelseförbud helt obefogade. Ändringens innebörd att säkra det i 6 § BL preciserade tätbebyggelsebegreppets tillämpning kan inte sättas i fråga. Möjligheten att delegera dispensrätt även till byggnadsnämnd skall finnas. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och avstyrker de här nämnda motionsförslagen.

Byggnadslov erfordras i princip inom område med fastställd generalplan, stadsplan, byggnadsplan eller utomplansbestämmelser och för vissa byggnader utanför sådant område.

Kungl. Maj:t föreslår i propositionen – under erinran om att större delen av landets inte detaljplanlagda områden numera är täckta av utomplansbestämmelser – att byggnadslovpikten utvidgas till att omfatta hela landet. Därmed avses att få kontroll över att tätbebyggelseförbudet efterlevs och en tidig information om bebyggelseutvecklingen. Vidgningen får uttryck i ändring av 35 § och upphävande av 65 § BS.

Yrkandet i motionen 1971:1497 om att förslaget avslås grundas bl. a. på att en vidgad byggnadslovpikt skulle innebära en begränsning av den nuvarande "absoluta rätten till glesbebyggelse". Vidare anförs att förseningar skulle uppkomma vid ärendehantering och att kostnader skulle uppkomma för både samhälle och markägare.

Kravet på byggnadslov innebär krav på en förhandsprövning av att byggnadsföretag inte strider mot lag, gällande plan eller meddelade föreskrifter. Byggnadslovpikten i och för sig kan inte innebära en begränsning i en eljest gällande byggnadsrätt. Tidigare överväganden i ämnet har också gått ut från befarade administrativa svårigheter och

möjligheter att motverka olämplig bebyggelse genom åtgärder av mindre vittgående slag (prop. 1947:131, s. 75–76). Det är också mot denna bakgrund som bestämmelserna getts i BS och inte i BL.

Av härvid som bilaga fogad karta framgår områden utan utomplansbestämmelser den 1 januari 1970. Sedan dess har bl. a. hela Gotland samt vissa delar av Västerbottens län fått utomplansbestämmelser. Härigenom torde 90–95 % av landets yta täckas av utomplansbestämmelser.

Det är å ena sidan klart att varje ny administrativ prövning medför vissa besvär och kostnader. Å andra sidan får detta vägas mot de fördelar som man avser att uppnå och de andra intressen än sökandens som skall beaktas. Byggnader för tillgodoseende av jordbrukets, fiskets, skogsskötselns eller därmed jämförligt behov blir fortfarande undantagna. Vikten av att det i praktiken vidgade tätbebyggelsebegreppet verkligen resulterar i krav på planöverbäganden och inte stannar på papperet är uppenbar. Vid avvägningen bör också tas in som en positiv aspekt att byggnadsnämndernas rådgivande verksamhet får ett vidgat verksamhetsfält. Utskottet tillstyrker den föreslagna ändringen i BS.

Riksdagen har vidare att yttra sig över vad i propositionen förordats om vidgat *samordningsförfarande* genom ett tillägg till 55 § BS enligt vilket byggnadsnämnd åläggs att underrätta länsstyrelsen om byggnadslovsansökan inom område som inte omfattas av fastställd generalplan, stadsplan eller byggnadsplan. Regeln avses gälla i avvaktan på förslag om samordningsregler från bygglagutredningen och naturvårdskommittén. Avsikten har varit att ge länsstyrelserna ett bättre underlag att följa bebyggelseutvecklingen och verka för den samordning av planerande insatser som ankommer på dem. Vidare, anför departementschefen, möjliggörs en snabbare och effektivare tillämpning av de bestämmelser i BL och NVL som kan aktualiseras av ansökningar om byggnadslov. Underrättelse avses ske genom att kopia av byggnadslovsansökan och av ingiven situationsplan översänds. Planverket avses meddela närmare anvisningar.

Departementschefen anmäler i detta sammanhang att det kan bli aktuellt att föreskriva underrättelseskyldighet för byggnadsnämnd i andra fall. Detta avser samordning av byggnadslagstiftningen med annan lagstiftning än NVL, t. ex. miljöskyddslagstiftningen.

Ändringen i BS föreslås avstyrkt i motionerna 1971:1496 och 1499. I båda motionerna ifrågasätts det faktiska behovet av den föreslagna underrättelseskyldigheten. Vidare förs fram farhågor för en onödig byråkratisering och administrativ omgång. I den förstnämnda motionen antyds även, med hänvisning till statsmakternas beslut år 1959 (prop. 1959:168, 3LU 26), att osäkerhet kan uppstå om kompetensfördelningen mellan de statliga och kommunala myndigheterna.

Kungl. Maj:ts förslag innebär att länsstyrelsen vid underrättelse om byggnadslovsansökan och efter granskning därav skulle kunna snabbt underrätta byggnadsnämnden om ett eventuellt behov av utredning ur plan- eller naturvårdslagssynpunkt. Prövningen av ansökan anses kunna anstå under en kortare tid. Under denna tid har länsstyrelsen tillfälle att överväga ett byggnadsförbud.

Vad först angår frågan om att ge länsstyrelsen tillfälle att utöva den enligt 7 § BL föreliggande skyldigheten att öva tillsyn över planläggningen och byggnadsväsendet inom länet kan enligt utskottets bedömning en allmän underrättelseskyldighet inte nu anses påkallad. Frågan bör prövas i anslutning till det fortsatta lagstiftningsarbetet på området och med hänsyn även till arbetet med en databank för fastighetsregister m. m.

I fråga om samordningen med åtgärder enligt NVL torde – i avvaktan på resultatet av ett fortsatt utrednings- och lagstiftningsarbete – ett underrättelseförfarande kunna begränsas till de ansökningar om byggnadslov som enligt byggnadsnämndens bedömning skulle kunna strida mot viktiga naturvårdsintressen.

Utskottet föreslår därför i anledning av motionerna 1971: 1496 och 1499 att riksdagen som sitt yttrande i denna del ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört.

I fråga om *byggnads lokalisering* gäller enligt 39 § BS att byggnad skall förläggas till sådant ställe på tomten att den på lämpligt sätt ansluter till övrig bebyggelse på denna och på närbelägen mark. Inom detaljplanelagt område och inom område med utomplansbestämmelser gäller i allmänhet härutöver särskilda krav. I propositionen förordas sådan ändring av 39 § BS som gör det möjligt att vid byggnadslovsprövning ta större hänsyn till landsskapsbildningen när det gäller byggnads lokalisering. Ändringen innebär bl. a. att byggnadslov kan vägras om den byggande inte godtar en sådan placering på tomten som befinns lämplig. Om det ovan behandlade förslaget till ändring av 35 § BS kommer i tillämpning får även 39 § generell räckvidd.

Vid tillämpning av 5 kap. BS förstås med tomt – enligt 36 § BL i dess fr. o. m. den 1 januari 1972 gällande lydelse – fastighet, samfällighet och annan för bebyggelse avsedd enhet. Dessa begrepp anger de gränser inom vilka ett alternativt byggnadsläge kan anvisas. Ändringen år 1970 av 36 § BS (prop. 1970: 144, s. 137–138, 144–146, 3 LU 35) utgick från vad som anförts i en departementspromemoria i vilken bl. a. uttalades att med ordet "enhet" avses såväl visst bestämt område av registerfastighet eller av samfällighet som flera fastigheter eller fastighet och område tillsammans eller, uttryckt på ett annat sätt, varje "tomtplats" som inte motsvarar en registerfastighet eller en hel samfällighet. En sådan tolkning ansågs vara så näraliggande att den praktiska tillämpningen inte kan välla några svårigheter.

Departementschefen uttalar i prop. 1971:118 att om en fastighet består av två från varandra åtskilda markområden bör, med hänsyn till syftet med föreslagna ändringar av 39 § BS, varje sådant område betraktas som tomt.

I motionen 1971:1496 föreslås att riksdagen i sitt yttrande över den föreslagna ändringen erinrar om vikten av erforderligt samråd mellan byggnadsnämnd och fastighetsbildningsmyndighet. Vidare anförs i motionen att om det är verkligt angeläget att ge skydd åt landskapsbildnen, detta bör ske med stöd av 19 § NVL och sålunda genom ett länsstyrelsens förordnande att nybyggnad inte får företas utan tillstånd.

Den förordade ändringen avser att ge möjlighet att bevara naturvärden också inom andra områden än sådana som kan bli föremål för skyddsåtgärder enligt NVL, vars tillämpningsområde således inte inskränks. Departementschefen anför att om en bebyggelse med hänsyn till landskapsbildnen över huvud taget inte bör komma till stånd, detta liksom hittills bör regleras genom NVL:s bestämmelser.

I fråga om begreppet tomt kan enligt utskottets mening en tillämpning enligt grunderna för 36 § BS i dess lydelse fr. o. m. den 1 januari 1972 tillgodose även syftet med 39 § och låta sig förenas med vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört. Sambandet med fastighetsbildningslagens bestämmelser och syften gör, som anförs i motionen 1971:1496, en kontakt med fastighetsbildningsmyndigheten i många fall naturlig och lämplig. Utskottet har inte heller någon erinran mot förslaget i övrigt.

I anslutning till förslaget om ett tillägg till 39 § BS förordas i propositionen ett tillägg till de i 29 § BS intagna *utomplansbestämmelserna*. Det sistnämnda tillägget innebär att byggnad inte får uppföras med mindre den får en med hänsyn till dess avsedda användning varaktigt lämplig belägenhet. Som exempel anförs att därvid kan beaktas de krav på vägförbindelse som skäligen kan ställas också på längre sikt. Mot vad i propositionen förordats har inte ställts något motionsyrkande.

Utskottet har ingen erinran mot förslaget.

I syfte att skapa ett *vidgat strandskydd* föreslås riksdagen anta ändringar i NVL genom att en ny 15 a § förs in och en följdändring görs i 41 §. Den nya 15 a § innebär att länsstyrelse för att säkra ett definitivt strandskyddsförordnande skall kunna förordna att visst område tillfälligt skall vara strandskyddsområde. Förordnande får ges för högst tre år och kan, om särskilda skäl föranleder det, förlängas med ytterligare högst tre år. Förordnandet innebär förbud att utan tillstånd av länsstyrelsen uppföra helt ny byggnad eller ändra befintlig byggnad att tjäna ett väsentligen annat ändamål än dittills. Ersättning skall inte utgå.

Mot förslaget har i motionerna inte rests annan invändning än att, enligt motionen 1971:1497, ersättningsrätt bör föreligga enligt reglerna i 28 § NVL.

Enligt 28 § NVL, som nu avser icke tidsbegränsade förbud, utgår ersättning för inskränkning i förfoganderätten om inskränkningen leder till att fastigheten eller fastighetsdelen kan av ägaren användas endast på sätt som står i uppenbart missförhållande till värdet då förordnandet meddelades. Vid tidsbegränsade förbud enligt 11 § NVL utgår ersättning enligt 27 § NVL, dock endast om marken på grund härav inte kan nyttjas på samma sätt som tidigare och markägaren eller annan rättsinnehavare härigenom lider avsevärt men med avseende på marken.

Behovet av att kunna meddela tillfälliga strandskyddsförordnanden har inte ifrågasatts. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet har inte funnit anledning överväga annan ersättningsrätt än enligt 27 § NVL. Då en sådan, som departementschefen anför, i förevarande fall skulle kunna utlösas endast i sällsynta undantagsfall, oftast i förening med försäkringsersättning, avstyrker utskottet motionen i denna del.

Enligt propositionen bör de däri föreslagna och förordade författningsändringarna *träda i kraft* den 1 december 1971.

I motionen 1971:1500 anføres att något skäl inte anförts för att gå ifrån principen att sätta författningen i kraft vid halvårs- eller årsskiftet och föreslås riksdagen besluta att ändringarna skall träda i kraft den 1 januari 1972.

Enligt utskottets mening bör ändringarna träda i kraft i anslutning till publiceringen av aviserad departementspromemoria angående fysisk riksplanering m. m. Promemorian torde, enligt vad utskottet nu erfarit, komma att vara tillgänglig omkring mitten av december 1971.

Med hänsyn till vad sålunda anförts kan enligt utskottets mening inte hinder möta mot att ikraftträdandet ansluts till årsskiftet och sålunda anges till den 1 januari 1972.

Utskottets hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande planmässiga överväganden som förutsättning för glesbebyggelse, m. m., att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anför, t
2. beträffande tätbebyggelsebegreppet att riksdagen med avslag å motionen 1971:1497 såvitt nu är i fråga
  - a. för sin del antar förslaget till lag om ändring i byggnadslagen i vad avser 6 och 107 §§,
  - b. som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anför om lämplighetsprövningen,
3. beträffande dispens från tätbebyggelseförbudet att riksdagen avslår motionen 1971:1498,

4. beträffande föreskrifter till förekommande av tätbebyggelse att riksdagen med avslag å motionerna 1971:1497 och 1499, båda såvitt nu är i fråga, för sin del antar förslaget till lag om ändring i byggnadslagen i vad avser 87 §,
5. beträffande ingressen till förslaget till lag om ändring i byggnadslagen att riksdagen för sin del och med avslag å motionerna 1971:1497 och 1499, båda såvitt nu är i fråga, antar Kungl. Maj:ts förslag,
6. beträffande vidgat strandskydd att riksdagen med avslag å motionen 1971:1497 såvitt nu är i fråga för sin del antar förslaget till lag om ändring i naturvårdslagen,
7. beträffande byggnadslov att riksdagen med avslag å motionen 1971:1497 såvitt nu är i fråga som sitt yttrande över förslaget till kungörelse om ändring i byggnadsstadgan såvitt avser 35 och 65 §§ ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,
8. beträffande vidgat samordningsförfarande att riksdagen i anledning av vad Kungl. Maj:t förordat och motionerna 1971:1496 och 1499, båda såvitt nu är i fråga, som sitt yttrande över förslaget till kungörelsen om ändring i byggnadsstadgan såvitt avser 55 § ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,
9. beträffande byggnads lokalisering att riksdagen i anledning av vad Kungl. Maj:t förordat och motionen 1971:1496 såvitt nu är i fråga som sitt yttrande över förslaget till kungörelse om ändring i byggnadsstadgan såvitt avser 39 § ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,
10. beträffande utomplansbestämmelserna att riksdagen som sitt yttrande över förslaget till kungörelse om ändring i byggnadsstadgan såvitt avser 29 § ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,
11. beträffande ikraftträdandet
  - a. av lagar om ändring i byggnadslagen respektive naturvårdslagen, om beslut enligt 2, 4 och 6 ovan gör ikraftträdandebestämmelser erforderliga, att riksdagen för sin del med bifall till motionen 1971:1500 beslutar anta bestämmelser av följande innehåll: "Denna lag träder i kraft den 1 januari 1972.",
  - b. av ändringar i byggnadsstadgan att riksdagen som sitt yttrande ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 9 november 1971

På civilutskottets vägnar
ERIK GREBÄCK

Närvarande: herrar Grebäck (c), Bergman (s), Almgren (s), Tobé (fp), Petersson i Nybro (s), Andersson i Knäred (c), Lindkvist (s), Henriksen (s), Wennerfors (m), fru Olsson i Hölö (c), herrar Engström (vpk), Jadestig (s), Strömberg (fp), fru Bergander (s) och herr Adolfsson (m).

Reservationer

1. beträffande planlägningsbehovet

a. av herrar Grebäck (c), Tobé (fp), Andersson i Knäred (c), fru Olsson i Hölö (c) och herr Strömberg (fp) vilka anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "I motionen" och på s. 5 slutar med "till känna" bort ha följande lydelse:

"Utskottet vill för sin del ansluta sig till den av departementschefen i propositionen (s. 22) anförda uppfattningen att det är angeläget att frågorna i vad mån och i vilka former bebyggelse skall komma till stånd så långt möjligt blir bedömda med beaktande av alla medborgargrupperns intressen. Oreglerad glesbebyggelse medför i många fall olägenheter som kan innebära slöseri med mark och naturvärden. Det är mot denna bakgrund naturligt att överväga lämpligheten av översiktliga markhushållningsplaner som för kommande generationer kan tillvarata omistliga miljövärden och som också kan tillvarata natur- och markresurser för en ur samhällssynpunkt ändamålsenlig användning. Sådana översiktliga markhushållningsplaner måste, med hänsyn till de skiftande förhållandena i olika delar av landet, i första hand förankras i kommunala bedömningar där hänsyn tagits till de berättigade intressen som kan hävdas ur region- och rikssynpunkt. Därmed kunde ökad säkerhet uppnås för att planerna inte medförde en byråkratisk byggreglering som inte kan motiveras med samhällsanspråkens tyngd, vilken varierar starkt mellan olika områden.

Vidare bör redan i detta sammanhang slås fast att glesbebyggelse som sådan inte får motverkas. Glesbebyggelse är och kommer att vara den enda lämpliga byggandeformen i stora delar av landet.

Det fortsatta arbetet inom bygglagutredningen och naturvårdskommittén bör i förening med ett riksplanearbete, vari fortsättningsvis bör ingå ett parlamentariskt inflytande, kunna klargöra förutsättningarna för att nå sålunda angivna mål. Utskottet förutsätter att Kungl. Maj:t medverkar till att förslag om grunderna för det fortsatta riksplanearbetet ställs under riksdagens prövning.

I avvaktan på redovisningar av sålunda pågående arbete och en parlamentarisk prövning därav bör riksdagen pröva de i propositionen framlagda förslagen som provisoriska lösningar. Utskottet har i fråga om nedan tillstyrkta förslag haft att utgå från denna provisoriska karaktär och därför i vissa fall ansett sig kunna avstå från invändningar mot förslag som inte kan oförändrat bibehållas i en slutlig lösning."

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "De i" och slutar med "det följande" bort utgå,

b. av herrar Wennerfors (m) och Adolfsson (m) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "I motionen" och på s. 5 slutar med "till känna" bort ha följande lydelse:

"Vad departementschefen sålunda anfört och det allmänna innehållet i propositionen ger enligt utskottets mening vid handen att de föreliggande förslagen uppfattas som ett ytterligare steg i riktning mot en total reglering av all markanvändning — en reglering som torde avses innebära att markäganderättens innehåll nästan helt urholkas och ersätts med ett till markinnehavet knutet system av särskilda skyldigheter. Sedda i samband med de förslag om ändringar i expropriationslagen som lagts fram i propositionen 1971:122 och saneringsutredningens förslag framstår förslagen om ändring i byggnadslagen m. m. ännu klarare som principiellt betydelsefulla steg bort från varje tanke på den enskilde markägarens rättstrygghet. Med hänsyn till detta klara samband måste, enligt utskottets mening, även förslag till detaljändringar som isolerade inte ger alltför stor effekt bedömas synnerligen kritiskt.

Förslagen i propositionerna 1971:118 och 122 har inte bara en gemensam målsättning. De visar upp anmärkningsvärda likheter också i fråga om en bristande beredning. Sålunda läggs förslag i båda fallen fram utan att en remissopinion fått göra sig hörd och kunna påverka förslagen i propositionerna ens i fråga om enskildheter. Härmed försvåras också realbehandlingen i riksdagen samtidigt som vedertagna, demokratiska beslutsformer tenderar att ersättas av departementsstyrelse.

Det långsiktiga syftet och behandlingsformerna har gett upphov till förslag som enligt utskottets mening inte endast förändrar avvägningen mellan samhällseliga och enskilda intressen i fråga om fortsatt rådgighet över ett i fast egendom omsatt enskilt sparande utan även med bortseende från rättssäkerhetsaspekter överför resultatet av enskilt sparande i samhällets ägo utan ersättning.

Vidare medför det föreslagna ökade samhällsinflytandet risker för att intresset för enskilda initiativ minskar och att eventuella försök därtill kvävs av en byråkratiserad detaljreglering. Detta innebär inte endast att samhällsekonomiska vinster uteblir utan också att det uppstår en risk för att även välmotiverade kommunala planeringsbeslut ställs i konflikt med generella och inte tillräckligt flexibla statliga planeringsprinciper.

Riksdagen bör som sin mening ge Kungl. Maj:t till känna vad utskottet ovan anfört."

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "De i" och slutar med "det följande" bort utgå,

2. beträffande tätbebyggelsebegreppet av herrar Wennerfors (m) och Adolfsson (m) vilka — under förutsättning av bifall till reservationen 1 b — anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Begreppen tätbebyggelse" och på s. 7 slutar med "107 § 1 st. BL" bort ha följande lydelse:

"Förslaget om en ändring av tätbebyggelsebegreppet innehåller det grundläggande momentet i propositionen. Förslagets innebörd är att det nu för tätbebyggelse gällande regelsystemet med dess inskränkningar skall kunna tillämpas även på glesbebyggelse i form av även enstaka egna hem och fritidshus efter opreciserade antaganden om att byggandet med ökande krav och utan klara anspråk på kausalitet skulle kunna tänkas medföra behov av någon avlägsen samhällsinvestering eller mindre åtgärd. Även en önskad vidgning av tätbebyggelsebegreppet borde förutsätta en ur rättssäkerhetssynpunkt klarare gräns mellan de olika regelsystemens tillämpningsområden.

Med hänsyn till vad inledningsvis yttrats om planeringsbehovet och vad här anförts avstyrks i anledning av motionen 1971:1497 propositionen i vad den avser ändring av 6 och 107 §§ BL."

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

"2. beträffande tätbebyggelsebegreppet att riksdagen i anledning av motionen 1971:1497 såvitt nu är i fråga för sin del inte antar förslaget till lag om ändring av byggnadslagen i vad avser 6 och 107 §§,"

3. beträffande dispens från tätbebyggelseförbudet

a. av herrar Wennerfors (m) och Adolfsson (m) som – under förutsättning av bifall till reservationen 2 – anser att det stycke i utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "En restriktiv" och slutar med "i dispensfrågan" bort ha följande lydelse:

"Av det anförda följer att ett tillgodoseende av syftet med motionen 1971:1498 inte kräver någon riksdagens ytterligare åtgärd."

b. av herr Adolfsson (m) som – under förutsättning av bifall till det i propositionen framlagda förslaget till ändring av byggnadslagen i vad avser 6 och 107 §§ – anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "En restriktiv" och slutar med "i dispensfrågan" bort ha följande lydelse:

"En vidgning av tätbebyggelsebegreppet innehåller i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag skulle leda till att byggande av enstaka hus i många fall skulle tekniskt kunna bedömas som tätbebyggelse även om behovet av gemensamma anordningar med hänsyn till de lokala förhållandena närmast var teoretiskt. För dessa fall och för att möjliggöra undantag när så kan anses befogat på grund av personliga förhållanden eller andra särskilda skäl bör riksdagen bifalla motionen 1971:1498."

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

”3. att riksdagen med bifall till motionen 1971:1498 uttalar att byggnadsnämnd bör ha rätt att lämna dispens från det allmänna tätbebyggelseförbudet så snart bebyggelse inte skapar olägenhet,”

4. beträffande föreskrifter till förekommande av tätbebyggelse av herrar Grebäck (c), Tobé (fp), Andersson i Knäred (c), Wennerfors (m), fru Olsson i Hölö (c), herrar Strömberg (fp) och Adolfsson (m) vilka anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 8 som börjar med ”Med hänsyn” och slutar med ”nämnda motionsförslagen” bort ha följande lydelse:

”Enligt utskottets mening kan inte vad i propositionen anförts eller eljest kan göras gällande anses motivera föreslagen ändring av 87 § BL. Även ett vidgat tätbebyggelsebegrepp skulle kunna tillämpas utan denna ändring, vars användningsområde inte preciserats. Införandet av nya typer av glesbebyggelseförbud kan, även om dispensmöjligheten står öppen, realiter centralisera prövningen, med därav följande administrativ omgång. Under alla förhållanden kan den av departementschefen som huvudgrund för förslaget åberopade misstron mot byggnadsnämndernas kompetens att pröva ett vidgat glesbebyggelsebegrepp inte läggas till grund för lagändring i denna del.”

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

”4. beträffande föreskrifter till förekommande av tätbebyggelse att riksdagen med bifall till motionerna 1971:1497 och 1499, båda såvitt nu är i fråga, för sin del inte antar förslaget till lag om ändring i byggnadslagen i vad avser 87 §,”

5. beträffande ingressen till förslaget till lag om ändring i byggnadslagen

a. av herrar Grebäck (c), Tobé (fp), Andersson i Knäred (c), Wennerfors (m), fru Olsson i Hölö (c), herrar Strömberg (fp) och Adolfsson (m) vilka – under förutsättning av bifall till reservationen 4 – anser att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

”5. beträffande ingressen till förslaget till lag om ändring i byggnadslagen att riksdagen i anledning av motionerna 1971:1497 och 1499, båda såvitt nu är i fråga, beslutar anta bestämmelse av följande innehåll: ”Härigenom förordnas, att 6 och 107 §§ byggnadslagen (1947:385) skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan sägs,”

b. av herrar Wennerfors (m) och Adolfsson (m) vilka – under

förutsättning av bifall till reservationerna 2 och 4 – anser att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

”5. beträffande ingressen till förslaget till lag om ändring i byggnadslagen att riksdagen för sin del inte antar Kungl. Maj:ts förslag.”

6. beträffande vidgat strandskydd av herrar Wennerfors (m) och Adolfsson (m) vilka anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar med ”Enligt 28 § NVL” och slutar med ”denna del” bort ha följande lydelse:

”Enligt utskottets mening innehåller NVL i gällande lydelse bestämmelser som kan säkra samhällets inflytande i all önskvärd utsträckning. Den föreslagna ändringens huvudsyfte får anses vara att frånhända markägaren en gällande byggnadsrätt utan ersättning. Detta kränker enligt utskottets mening grundläggande rättssäkerhetskrav. Att begränsningar i markägarens dispositionsrätt inte får vidtas utan att ersättningskyldighet i princip föreligger är dessutom av väsentlig betydelse vid den alltid nödvändiga prövningen av styrkan i och vikten av samhällets anspråk. Eventuella ändringar i NVL bör prövas mot bakgrund av resultatet av naturvårdskommitténs arbete.”

dels utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

”6. beträffande vidgat strandskydd att riksdagen med bifall till motionen 1971:1497 såvitt nu är i fråga för sin del inte antar förslaget till lag om ändring i naturvårdslagen.”

7. beträffande byggnadslov av herrar Wennerfors (m) och Adolfsson (m) vilka anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 9 som börjar med ”Det är” och slutar med ”i BS” bort ersättas med text av följande lydelse:

”Även om byggnadslovsplikten i och för sig inte kan anses innebära en begränsning i en eljest gällande byggnadsrätt inför den dock ett extra prövningsmoment med administrativa besvär och kostnader som i praktiken också kan innebära begränsningar i en byggnadsrätt för den som inte har möjlighet eller förmåga att hävda den mot en exklusiv lagtolkning. Det förhållande att ett oförutsett bruk av utomplansbestämmelser redan infört en byggnadslovsplikt för nästan hela riket kan knappast användas som ett argument för att införa en generell regel därom.

Det är i detta sammanhang att notera att, enligt vad departementschefen anförde i prop. 1959:168, utomplansbestämmelserna bara borde ge de grundläggande regler som erfordrades för att stävja mera påtagliga olägenheter som ibland framträdde inom ’tät glesbebyggelse’. Den redovisade faktiska användningen av utomplansbestämmelser med därav

följande byggnadslovsskyldighet är mot denna bakgrund anmärkningsvärd. Redan utvecklingen intill år 1959 föranledde departementschefen att i nämnda proposition uttala, att tendensen att belägga alltför stora områden med utomplansbestämmelser innebar ett onödigt band på den byggande allmänheten och slöseri med byggmyndigheternas personella och materiella resurser. Dessa uttalanden gjordes mot bakgrund av byggnadsutredningens bedömanden att den aktuella faran bestod i att de statliga planmyndigheterna, ledda av sina aspirationer på ökad kontroll över bebyggelsen, sökte successivt belägga allt större områden med utomplansbestämmelser.

Utskottet kan mot bakgrund av det anförda inte tillstyrka en vidgning av kravet på byggnadslov.”

dels utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

- ”7. beträffande byggnadslov att riksdagen i anledning av motionen 1971:1497 såvitt nu är i fråga som sitt yttrande över förslaget till kungörelse om ändring i byggnadsstadgan såvitt avser 35 och 65 §§ ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,”

